Cursus Jesaja

(3) Jesaja 7:1–9:6

Driebergen, 15 november 2016

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:1–9:6

Jesaja 7:1–9:6

De Immanuël-belofte, Jesaja's tweede zoon, de aankondiging van de Assyrische aanval, Jesaja's distantiëring van het volk, de aankondiging van de Messias

Onderverdeeld:

I. Js 7:1–8:4 (1e les)

II. Js 8:5–9:6 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:1v

De Syro-Efraïmitische invasie (ca. 734 v.C.): door Rezin koning van Aram (‘Syrië’) & Pekah koning van Efraïm (noordelijke of tienstammenrijk, ‘Israël’) (2Kn 16:5)

Rezin slaagt er niet in Jeruzalem in te nemen, *niet* door de moed van de Judeeërs (vs2b,4!), maar door Gods bescherming ter wille van het ‘huis van David’ (vs2,13) (aldus Rasji, Kimchi)

Vs2 ‘huis van David’: een goddeloos man [Achaz] verdient het niet met name genoemd te worden (Rasji)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:3-7

Vs3 Jesaja moet Achaz buiten de stad (op een onduidelijke plek) tegemoet treden mét zijn zoontje (en 'getuige') Sjaär-Jasjoev (vgl. 10:21! 'een rest zal terugkeren [tot de ware dienst van God]', Abarbanel)

Vs4-9 Gods eerste boodschap tot Achaz: wees niet bang, Rezin & Pekah zullen niet slagen

Vs6 'zoon van Tabeal': waarschijnlijk 'n voorname vorst uit Syrië of Israël (Ibn Ezra); of Pekah zelf? (Rasji)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:8v

Vs8v Rezin & Pekah zullen wel koningen van hun eigen land blijven, maar:

- Juda/Jeruzalem zullen zij niet kunnen veroveren
- bovendien komt er na 65 jaar een einde aan het tien-stammenrijk (2Kn 17) (Rasji: gerekend vanaf Amos [1:1; 7:17] tot 722 v.C.; of: gerekend vanaf Js 7 tot 2Kn 17:24; Ea 4:2, toen Efraïm met kolonisten bevolkt werd)

Vs9b *geloof* is de sleutel! (en dat had Achaz niet)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:10-13

Vs10-25 tweede boodschap van God aan Achaz

Vs11 Achaz geloofde de profeet niet, dus mocht hij (als gunst van God) een teken vragen van *zijn* (!!) God: een teken uit de *sj'ol* (Samuël!) of uit de hemel (Elia!)

Vs12 Achaz wijst het ongeïnteresseerd én huichelachtig af

Vs13 'hij' = Jesaja, richt zich nu tot het 'huis van David': Achaz zelf verdient geen antwoord; hij vermoeit niet alleen mensen, maar ook '*mijn* [Jesaja's] God'!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:14 (a)

Een teken van *Adonai* voor het huis van David: de geboorte van een bijzondere persoon: *Immanoe El* (= ‘met ons is God’; vgl. 8:8, 10!)

Almah: huwbare maar nog ongehuwde jonge vrouw; het gewone woord voor ‘maagd’ is *betoelah*, maar de Septuaginta las *almah* hier al als ‘maagd’; zo in Mt 1:23

Dat een jonge *gehuwde* vrouw een kind krijgt, kan toch nauwelijks als ‘teken’ gelden…

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:14 (b)

Er *moet* ook een toenmalige (voorlopige) vervulling zijn geweest (vgl. vs16); de *almah* (*gehuwde* vrouw!) is:

- de moeder van Hizkia [Rasji, Ibn Ezra, Kimchi; maar Hizkia moet toen al een jaar of 5 zijn geweest]
- de vrouw van Jesaja (8:3) (Rasji, Ibn Ezra) (goede suggestie: vgl. 7:16 met 8:4!)
- een van de vrouwen van Achaz (Kimchi)
- een vrouw uit de koninklijke familie (Abarbanel)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:14 (c)

Rasji: het eigenlijke teken was niet de geboorte van de jongen [maar die was toch uit een *almah*!?], maar zijn opvallende, symbolische naam, die het geloof van de moeder weerspiegelde: wát er ook ging gebeuren, God zou met zijn volk zijn

Vgl. 8:8 Juda is het 'land van Immanuël'

8:10 wát de volken ook beramen, *immanoe El*, "God is met ons" [hier moet de uitdrukking vertaald worden]

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:15-17

Vs15v wát er ook gebeurt, het kind zal (2 à 3 jaar oud) geen gebrek lijden (‘melk [kwark] & honing’) & voordat het tot de jaren des onderscheids is gekomen, zal de oorlog voorbij zijn doordat de koning van Assur het land Aram ‘ontvolkt’ (vgl. 2Kn 15:29v; 16:9)

Vs17 de eigenlijke dreiging voor Achaz & zijn huis is niet Rezin & Pekah, maar de koning van Assur (dezelfde die Aram & Efraïm onder de voet liep), bij wie Achaz juist hulp zocht (2Kn 16:7v)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:18-20

Vs18v naast Assur ook Egypte een groot gevaar (Js 28); de 2 zullen zich als bijen & vliegen op Juda storten (vgl. Josia's nederlaag tegen Egypte, 2Kn 23)

Vs20 voorlopig Assur de grootste dreiging: 'scheermes' in Gods hand (vgl. 10:5,15 'roede, bijl, zaag') tegen Juda (maar Ibn Ezra e.a. : dit is het 'scheermes' waarmee Assur zélf geschoren wordt! 37:36)

Baard: teken van waardigheid (Kimchi) (2Sm 10:4)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 7:21-25

Vs21-25 de ellendige toestand van de ‘overgeblevenen’ na de inval van Assur (vgl. vs3 *sjaär*), maar ook die van Babel: nauwelijks landbouw, een beetje veeteelt

Vs22 maar toch zegen: ‘kwark & honing’ (vs15)

Rasji: ‘overblijfsel’ = de *tsaddiqim* die het zwaard van Sanherib [én Nebukadnezar!] overleven

Vs23-25 vgl. 5:5-7 wijnbouw verwoest; met pijl & boog verdedigen tegen zwervers & wilde dieren (Ibn Ezra)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:1v

Vs1 praktische illustratie (vgl. 20:2 in zijn onderkleed lopen; Ez 4 op de zij liggen, Hs 1 met een hoer trouwen): op een schrijfbord schrijven (vgl. Hk 2:2)

Mahêr sjâlâl chasj baz, 'snel buit, haastig prooi' = de Assyriërs snellen naar de buit/haasten zich naar de prooi in Syrië & Efraïm (óf de tijd van buit & roof komt snel naderbij): troost én waarschuwing voor de Judeeërs!

Vs2 twee (voor het volk geloofwaardige) getuigen: Uria (2Kn 16:11-16) & Zacharia (onbekend, maar zie Zc1:1)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:3v (a)

Vs3 ‘naderde’ óf ‘*was* genaderd’ (dan horen schrijfbord & zoontje bijeen als een dubbel getuigenis)

‘Profetes’: eretitel die Jesaja zijn vrouw geeft

Gód gaf het zoontje zijn naam: *Mahêr sjâlâl chasj baz*

Jongen met twéé namen (als uitleg 7:14 klopt!):

(1) ‘snel buit, haastig prooi’, nl. Assur t.o.v. Syrië/Efraïm (troost voor Juda: einde v.d. Syro-Efraïmitische oorlog)

(2) ‘God met ons’: geldt voor het gelovige overblijfsel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:3v (b)

Vs4: precies hetzelfde begin als 7:16: *ki b'tèrem jêda hanna'ar*…, 'maar/want voordat de jongen weet…'; wijst erop dat dit zoontje de [eerste] Immanuël was

Voordat het kind papa/mama kan zeggen, zal de Syro-Efraïmitische oorlog voorbij zijn!

'Koning van Assur': Tiglath-Pileser (734 v.C. zijn tocht tegen Samaria; eigenlijke verovering pas 722 v.C.)

Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:5v (a)

Vs5-8 aankondiging veldtocht van Assur, óók tegen Juda ('dit volk' = Juda; vgl. vs8)

'Zacht vloeiende wateren van Siloah' < > reuzenvloed van de Eufraat (vs7): eerste wijst op het huis van David (Targoem) [en de daarmee verbonden zegen > God, Messias!], tweede op de koning van Assur

[Siloah = Siloam in Jh 9: genezing van blindheid]

Wie het 1e (Siloah) versmaadt, krijgt het 2e (Eufraat)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:5v (b)

‘Versmaden’: koning Achaz’ hulpvraag aan Assur (t.o. Syrië & Efraïm) (even dwaas als de latere hulpvraag aan Egypte, Js 28; beide een belediging voor de Here)

Vs6b lastig:

- ‘Vreugde *bij* Rezin/Pekah’: om aanvankelijk succes
- ‘Vreugde *over* Rezin/Pekah’: om hun ondergang
- ‘Vreugde *met* Rezin/Pekah’: tegen Assur

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:7-10

Vs7 ‘hen’: eerst Rezin/Pekah, maar hier gaat het om Juda (vs8); ‘overstromende’ macht: vgl. 28:2,18 (ook 59:19)

‘Overstroming’: Eufraat treedt elk jaar buiten zijn oevers

‘Tot de nek’ = Jeruzalem (Kimchi)

Immanuel: de jongen van 7:14-17; 8:3v >> Messias (N.B. ‘*uw* land’); zie ook 9:5v!

Vs9v God vernietigt de raadslagen van Juda’s vijanden (hier met name Sanherib; Js 37) want ‘God is met ons’

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:11-13

Vs11v Jesaja < > Juda: ‘Houd stand door je aan mijn woord te houden; laat je niet beïnvloeden door Juda! Laat je niet bang maken (zoals Juda doet) door de samenzwering van Pekah & Rezin!’

Vs13 ‘Heilig/vrees alleen de Here!’ (Onzevader: ‘Uw naam worde geheiligd’; zie ook 1Pt 3:14v)

Tweeërlei ‘vrees’: voor de vijand [= bang zijn], voor God [= ontzag hebben] (Godvrezendheid)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:14v

Vs14v *voor de sjaär*: God is je 'heiligdom': je vreugde, gemeenschap, maar ook je toevluchtsoord (Ez 11:16)

v*oor de ongelovige massa* ('de velen' in vs15): God is een 'steen des aanstoots': 28:16 >> Jesjoea in Rm 9:33; 1Pt 2:8 (in het NT betekent de verwerping van Jesjoea de verwerping van God zelf!)

Vs14b,15 zowel voor Efraïm als voor Juda (incl. Jeruzalem): daarom zal het Juda niet beter vergaan dan Efraïm

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:16-18

Vs16 God spreekt: je moet (letterlijk) mijn ‘getuigenis/ onderwijzing [*torah*]’ opschrijven & de rol verzegelen & toevertrouwen aan ‘mijn’ leerlingen (= *sjaär*)

Vs17 Jesaja: ‘ik zal vertrouwen op (de vertoornde) God’

Vs18 Jesaja & zijn zonen (zie hun namen!) representeren de *sjaär* & vormen een getuigenis voor het volk; hier als type van Jesjoea (Hb 2:13)!

‘God woont op Sion’, en dat is onaantastbaar!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:19-22

Vs19 in noodsituatie beroep op waarzeggerij/spiritisme (Saul! 1Sm 28): ‘piepende/mompelende’ geesten

(‘men’ = goddelozen; ‘u’ [mv.!] = getrouwen)

Waarzeggerij veroordeeld: Lv 19:31; 20:6; Dt 18:9-14

Vs20 ‘onderwijs [*torah*] & getuigenis’ (vs16!) = Gods Woord verkondigd door de profeten > anders geen hoopvolle toekomst >> vs21v verstrooiing, verdrukking (hier primair: als gevolg van de Assyrische inval)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 8:23

Mooi voorbeeld van ‘dubbele bodem’:

(a) In Jesaja’s tijd: uitzicht op verlossing (tijd van Hizkia)

(b) Mt 4:15v: uitzicht vanwege a.s. Messias

De donkerheid van vs22 is niet *blijvend* (rabbi’s heel anders: er is geen somberheid voor hem = koning v Assur)

Zebulon/Naftali/‘zee’ (= meer van Galilea?), verheidenste delen van het land: door Assur veroverd, maar tot herstel gebracht (‘landstreek’: *galil* > ‘Galilea’, Mt 4:15)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:1v

Weer dubbele bodem: tijd van Jesaja (juk van Assur) < > tijd van de Messias (juk van Rome én van zonde/Satan)

Vs1 primair: het belegerde Jeruzalem (Rasji, Ibn Ezra)

Toepassing: Lk 1:79; Jh 1:4v ('licht' van de Messias)

Vs1v licht, vreugde: Js 37:36v (bevrijding van Sanherib)

Vreugde van de oogst: Dt 16:11,14v (*Soekkot*)!

Verdelen van de buit: vgl. Ps 119:162 (Kimchi): 'Ik ben blij over uw belofte, als iemand die grote buit vindt'

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:3v

Vs3 juk/stok/knuppel van de onderdrukking verbroken

Midiansdag: Ri 7 (in Hizkia's tijd gaf God een even miraculeuze overwinning als onder Gideon)

Vs4 alle attributen van de vijand worden vernietigd

Nu niet meer Galilea of Juda, maar de verlossing van het hele volk beoogd: vervuld in een toekomstig *Soekkot* (= Messiaanse tijd > vs5v)

'Licht', want verlossing niet alleen militair maar geestelijk

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:5 (a)

Talmoed & latere rabbi's: Hizkia is bedoeld

Maar: de genoemde bijnamen passen alleen bij de Messias

Vs6 wijst onmiskenbaar vooruit naar het Messiaanse rijk

N.B. dit vers nooit in het NT geciteerd!

Dezelfde als Immanuël in 7:14!? (maar dan staat toch wel de eindtijdelijke identiteit van die persoon voorop)

N.B. als *Kind* 'geboren', als *Zoon* 'gegeven' (vgl. '*God* met ons', 'Sterke *God*') > 'heerschappij'

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:5 (b)

‘Men noemt zijn *naam* [enk.!]’ > één geheel! (dus niet zoals de rabbi’s: ‘wonderbaar in raad is de sterke God, de eeuwige Vader, de Vredevorst’)

Septuaginta: ‘Bode van grote raad; want Ik zal vrede brengen over de vorsten en heil over hem’

Vulgaat: ‘Wonderbare Raadsman, sterke God, Vader van de toekomstige eeuw, Vorst des vredes’

Vgl. SV, KJV: ‘wonderbaar’ en ‘raadsman’ apart, maar beter ze te verbinden, want elke naam = twéé woorden

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:5 (c)

Viervoudige naam (menselijk–goddelijk, vgl. Ps 2; 45):

(a) *Pèlè jo'êts:* 'wonderbaar' want goddelijk (vgl. Engel des Heren in Ri 13:18!); 'raadsman': 11:2; 25:1; 28:29; Jr 23:5v; Ez 34:25; 37:26

(b) *El gibbôr:* 'God-held', 'Sterke God': naast wijsheid dus ook goddelijke kracht; zie 10:21! (vgl. *El Eljôn*, *El Sjaddai*, maar ook menselijke namen: *El-Azar*, *Jo-el*)

Js 11:2 *roeach 'êtsah oegeboera* ('Geest v raad & sterkte')

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:5 (d)

(c) *Abi-'ad:* hier wordt de Messias 'Vader' genoemd (vgl. 8:18!); niet: Vader *vanaf* eeuwigheid, maar: Vader van de toekomstige, Messiaanse eeuw (vs6; vgl. Vulgata)

(d) *Sar-sjalôm:* 'vorst des vredes'; *sjalôm* = vrede, heil, zegen, geluk, welzijn, voorspoed: vgl. vs6; 2:4; 32:17v; Ps 72:7v (de ware Sjelomoh!); Mi 5:4; Zc 9:10

(a) + (b) wijsheid & kracht

(c) + (d) reikwijdte van het vrederijk in tijd & ruimte

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016

Jesaja 9:6

‘Uitgestrekt de heerschappij, eindeloos de vrede’

‘Troon van David’: de ware Salomo (1Kn 2:12,45)

Niet Gods troon in de hemel; vgl. Op 3:21!

Misjpat, *ts’daqah* (‘recht, gerechtigheid’): 33:5; 1Kn 10:9; Ps 99:4; Jr 23:5; 33:15

‘ad-‘ôlâm: *‘ôlâm* = eeuw(igheid), hier Messiaanse eeuw

De ‘ijver’ *van* de Here (Rasji) of *voor* de Here (nl. van de Messias) maakt Gods beloften waar

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2016